Import av livsmedel och köks- och bordsartiklar till EU

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

Här får du veta vad import innebär och vilka livsmedel och köks- och bordsartiklar som särskilt måste kontrolleras vid en gränskontrollstation. Du får också veta vilka kontrollmyndigheter som är delaktiga i importkontrollen, och vad som gäller för varuprover och livsmedel för personligt bruk.

Om lagstiftningen

På alla sidor om import finns relevant livsmedelslagstiftning samlad till höger. Där kan du klicka dig vidare och både få information om lagstiftningen och komma direkt till de olika lagarna, förordningarna och föreskrifterna. Eftersom den lagstiftning som styr området import är så omfattande finns den på en egen undersida där reglerna presenteras med sina fullständiga beteckningar.

Lagstiftning som styr import av livsmedel

Vad innebär gränskontroll av livsmedel?

Med import menas här att en produkt tas in i EU från ett land utanför unionen. Livsmedel som importeras till EU måste uppfylla samma krav som livsmedel som är tillverkade inom EU. De flesta varor kan tas in i EU utan någon kontroll vid gränsen. Det finns dock vissa varor som måste passera gränskontroll när de importeras till EU. Vid handel med livsmedel inom EU gäller andra regler.

Importören som tar in livsmedel från land utanför EU ska enligt lagstiftningen ha en adress inom EU. Se artikel 8, förordning (EU) 1169/2011. Se kapitel 4, punkt 1.5 och 1.6 i förordning (EU) 2020/2235. Bilaga II, del I, punkt 1.6 och 1.8 i förordning (EU) 2019/1715.

Handel inom EU

Vilka varor ska gränskontrolleras?

Livsmedel och köks- och bordsartiklar som omfattas av krav på gränskontroll kallas för restriktionsvaror. Restriktionsvaror är:

- Alla livsmedel av animaliskt ursprung, dock med vissa undantag.
- Vissa livsmedel av vegetabiliskt ursprung som omfattas av skyddsåtgärder.
- Vissa sammansatta livsmedel, det vill säga livsmedel som består av både animaliska och vegetabiliska ingredienser.
- Köks- och bordsartiklar i polyamid- eller melaminplast från Kina och regionen Hongkong.

Animaliska livsmedel som kommer in till den Europeiska unionen (EU) måste vara säkra och uppfylla gemenskapslagstiftningens särskilda importvillkor. Animaliska livsmedel kan överföra allvarliga djursjukdomar som till exempel mul- och klövsjuka, svinpest eller fågelinfluensa. Sådana sjukdomsutbrott kan bli mycket kostsamma för EU och för de enskilda medlemsstaterna. Därför måste produkterna gå igenom särskild kontroll vid den ort där de förs in i EU.

Vegetabiliska livsmedel gränskontrolleras bara i vissa fall, där det finns risk att produkterna innehåller smitta eller skadliga ämnen. EU-kommissionen beslutar om rättsakter för gränskontroll av vegetabilier baserat på bland annat information från EU:s system för snabb varning om livsmedel som utgör hälsorisker, RASFF.

Även vissa material som kommer i kontakt med livsmedel ska gränskontrolleras när de förs in i EU. Det gäller köks- och bordsartiklar från Kina och regionen Hongkong som kontrolleras när det gäller skadliga ämnen i plast som migrerar till livsmedel.

Checklista för kontroll av livsmedel som importerats

Grundkrav på animaliska livsmedel som får gränskontrolleras

Animaliska livsmedel som omfattas av harmoniserade regler om importkrav får importeras till EU från land utanför EU. Dessa livsmedel kallas för ”harmoniserade livsmedel”.

För att ett animaliskt livsmedel ska vara harmoniserat krävs:

- Att avsändarlandet utanför EU är godkänt för export till EU. Se artikel 1.2a i) och 3 i förordning (EU) nr 2017/625.
- Att det finns en förteckning över godkända anläggningar för den aktuella livsmedelskategorin. Se artikel 1.2a ii), 5 och 7 i förordning (EG) nr 2017/625.
- Att det finns ett modellhälsointyg utifrån en förlaga i en rättsakt. Se artikel 1.2a iii) och 5.4 i förordning 2017/625.

Vilken kontroll kan utföras efter gränskontrollen?

Förkortningar och ordförklaringar

Harmoniserade importregler inom EU

TRACES

TRACES (Trade Control and Expert System) är EU:s gemensamma digitala plattform för att trygga möjligheten att spåra och övervaka bland annat sändningar av levande djur, växter och foder samt animaliska, ekologiska, växt- och träprodukter. TRACES NT står för TRACES New Technology och är uppföljare till det som hette TRACES Classic.

TRACES används både i handel på den inre marknaden mellan EU-länderna, för djur och animaliska produkter, och vid import och export från länder utanför EU. Idag använder Livsmedelsverket TRACES för import och export, samt administrering av livsmedelsanläggningar. Förutom Livsmedelsverket finns bland annat Jordbruksverket och Tullverket i systemet. Länsstyrelser och kommuner finns inlagda, samt de företag och anläggningar som behöver systemet för sin verksamhet.

Varje gränskontrollpliktigt livsmedel ska förhandsanmälas i TRACES NT med CHED, Common Health Entry Document. CHED-P används för animaliska och sammansatta livsmedel och CHED-D för vegetabiliska livsmedel samt köks- och bordsartiklar från Kina och Hongkong.

Mer information finns på Livsmedelsverkets webbplats.

TRACES (Trade Control and Expert System) i importen - Livsmedelsverket.se

Livsmedelsverket kan svara på frågor om TRACES på traces@slv.se.

Olika myndigheters kontrollansvar vid import

Flera kontrollmyndigheter utför importkontroll i Sverige. Här följer en översikt av de myndigheterna och vilket ansvar varje myndighet har i relation till livsmedelskontrollen.

Livsmedelsverket

Livsmedelsverket genomför gränskontroll på livsmedel av animaliskt ursprung, vissa vegetabiliska livsmedel och köks- och bordsartiklar från Kina och regionen Hongkong.

Importkontrollen ska utföras vid den första EU-gräns som en sändning passerar. Runt om i EU finns cirka 350 gränskontrollstationer. Sex av dem ligger i Sverige:

- Göteborgs hamn
- Helsingborgs hamn
- Stockholm Norviks hamn
- Södertälje hamn
- Gävle hamn
- Arlanda flygplats

Gränskontrollstationen i Södertälje är endast godkänd för kontroll av vegetabilier. Övriga gränskontrollstationer i Sverige är godkända för kontroll av både vegetabiliska livsmedel och förpackade animaliska livsmedel.

Jordbruksverket

Jordbruksverket ansvarar för kontroller av levande djur och produkter av animaliskt ursprung som inte är livsmedel samt kontroller av hö och halm. Jordbruksverket ansvarar också för växtskyddskontroller av växter och växtprodukter och kvalitetskontroller av färsk frukt och grönsaker. Jordbruksverket är behörig myndighet för ABP (Animaliska Bi Produkter)-lagstiftningen. Jordbruksverket ansvarar för varuprover i vissa fall och för privatimport.

Illegal import (Se tabell 1. Olika typer av illegal import och beslutsfattande myndighet för livsmedlet som befinner sig på en livsmedelsanläggning)

Vad gäller för varuprover?

Import för personligt bruk

Livsmedelsimportörer ansöker om importlicenser från Jordbruksverket.

Generella regler för licenser och säkerheter vid handel med länder utanför EU - Jordbruksverket

Tullverket

Tullverket klassificerar importprodukter och tilldelar dem ett Kombinerad Nomenklatur-nummer, KN-nummer. Restriktionsvarorna anges i rättsakterna genom sina KN-nummer.

Tulltaxan med KN-nummer - Tullverket

När restriktionsvaror ska förtullas ska Tullverket kontrollera att det finns ett CHED-D - eller CHED-P-beslut från Livsmedelsverkets gränskontroll. Vissa importörer har tillstånd att lämna en förenklad deklaration till Tullverket. Dessa importörer ska i ett senare skede lämna in en kompletterande deklaration av produkten för att Tullverket ska kunna fatta ett slutligt tulltaxeringsbeslut.

Om restriktionsvaror av misstag frigörs ur tullhänseende utan att de först har godkänts av Livsmedelsverkets gränskontroll ska de berörda myndigheterna tillsammans utreda varför felet inträffat.

Tips på information

På Tullverkets webbplats finns information om import av livsmedel som är riktade mot importörer.

Ska du börja importera kött?

Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten är den utpekade myndigheten för genomförandet av IUU-förordningen vilken innebär att fisk och fiskeriprodukter som importeras från länder utanför EU, ska följas av ett fångstintyg. Se förordning (EG) nr 1005/2008.

Intyget ska garantera att partiet av fisk som importeras är fångat enligt de regler som finns för fisket och godkänns av myndigheterna i det land där fartyget är flaggat. Det ska följa med fisken eller fiskeriprodukterna när de förs in i EU. Vid import ska alla fångstintyg registreras elektroniskt i Havs- och vattenmyndighetens applikation för fångstintyg av importören eller dess ombud.

Lokala kontrollmyndigheter och Livsmedelsverkets regionala avdelningar

En viss kontroll av en vara görs i gränskontrollen, till exempel granskning av intyg, där exportlandet försäkrar att de uppfyller olika EU-regler.

Resten av kontrollen för livsmedlet görs av kommuner och Livsmedelsverkets regionala avdelningar i ledet efter gränskontrollen.

När det gäller restriktionsvaror som ska genomgå gränskontroll ska även CHEDP/CHEDD-beslutet finnas tillgängligt på första anläggningen i EU. Se artikel 3 i förordning 2019/1602.

Exempel - kontroll av importerade produkter med eller utan gränskontroll

Kött från land utanför EU gränskontrolleras. Kontrollen fortsätter sedan när köttet nått anläggningen. Inspektören kontrollerar om det finns ett godkänt CHEDP-beslut från gränskontrollen.

Produkter som inte ska gränskontrolleras, som vissa sammansatta livsmedel kan istället kontrolleras efter frigörande från Tullverket och därmed utsläppande på EUs marknad.

Vilken kontroll kan utföras efter gränskontrollen?

Sammansatta livsmedel - krävs gränskontroll eller inte?

Operation Opson

Livsmedelsverket är Sveriges kontaktpunkt för Operation Opson. Syftet med Opson är att upptäcka förfalskade och undermåliga livsmedel genom samarbete mellan myndigheter och utbyte av riskinformation.

Operation Opson är ett kontrollprojekt som har initierats av INTERPOL och Europol, där den sistnämnda stått för den centrala samordningen på global nivå. Insatser i projektet sker varje år och de medverkande är först och främst olika EU-medlemsstaters polis, tull och livsmedelsmyndigheter. Antalet länder som ansluter sig till Opson är under ständig förändring – allt fler länder utanför EU väljer att delta, och även allt fler privata intressenter, det vill säga företag, väljer att delta i det samarbetet för att bevaka sina intressen.

De anslutande svenska myndigheterna är Livsmedelsverket och Tullverket.

Steg för steg-guider

Livsmedelsverket har tagit fram steg för steg-guider som hjälp vid import av specifikt livsmedel från visst land utanför EU.

Steg för steg-guider vid import - Livsmedelsverket.se

Importsamlingssidor

Jordbruksverket, Tullverket och Livsmedelsverket har tillsammans tagit fram en importsamlingssidor för information om regler som gäller vid import av livsmedel, som inspektören kan hänvisa importörer till.

Importsamlingssidor - Verksamt

Vad gäller för varuprover?

Med varuprov menas små mängder livsmedel avsedda för tester och undersökningar eller för produktpresentation vid mässor eller livsmedelsanläggningar.

- **Varuprover, animaliska livsmedel**
  Varuprover som inte ska släppas ut på marknaden kan undantas gränskontroll om de får ett införseltillstånd utfärdat av Livmedelsverkets gränskontroll.

  Varuprover som ska släppas ut på marknaden, till exempel ges ut som gratisprov på mässor eller liknande, ska genomgå gränskontroll precis som vid vanlig import.

  Mer information finns på Livsmedelsverkets webbplats.

  Animaliska livsmedel - Livsmedelsverket.se

- **Varuprover, vegetabiliska livsmedel**
  En del vegetabiliska varuprover tas in som provsändningar för exempelvis laboratorietester eller för sensorisk bedömning. Läs mer om vad som gäller på Livsmedelsverkets webbplats.

Import för personligt bruk

Jordbruksverket har det övergripande ansvaret när det gäller information och rapportering av import av animaliska livsmedel för personligt bruk. Se förordning (EG) nr 206/2009. Tullverket har kontrollansvaret. Se 11 a § förordning (2006:815) om provtagning på djur med mera. Om vegetabiliska livsmedel kan importeras för personligt bruk eller om sändningen kräver gränskontroll handläggs av Livsmedelsverket. Tullverket har information om privatimport av alkohol.

Import till EU av animaliska livsmedel för personligt bruk

Det är tillåtet att ta in animaliska livsmedel i begränsad mängd för personligt bruk i det egna bagaget eller via postförsändelser. Det gäller dock inte produkter som innehåller kött och mjölk. EU har regler för det. Anledningen till de stränga reglerna är bland annat att medlemsländerna vill minska risken för att olika typer av djursmittor kommer in till EU. Kött- och mjölkprodukter kan till exempel föra med sig smittämnen som kan leda till sjukdom och bli mycket dyrt för en enskild medlemsstat eller för hela EU. Det kan handla om sjukdomar som till exempel mul- och klövsjuka, svinpest och fågelinfluensa.

Införsel av produkter från hotade djur och växter regleras genom Konventionen om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter, CITES. Kaviar från stör är exempel på livsmedel som omfattas av CITES-reglerna. Jordbruksverket utfärdar importtillstånd för CITES-produkter och Tullverket kontrollerar dessa produkter vid gränsen.

Vilka produkter det rör sig om och vilka restriktioner som finns kan du se på Jordbruksverkets webbplats.

Privatimport animaliska livsmedel - Jordbruksverket

Import av vegetabiliska livsmedel för personligt bruk

Det är oftast tillåtet att ta in vegetabiliska livsmedel för personligt bruk, även vegetabilier som omfattas av restriktioner på livsmedelsområdet. Men det måste bedömas från fall till fall vad som får tas in, det beror på vilken rättsakt som är aktuell.

Den som tar in det vegetabiliska livsmedlet måste visa att det är en rimlig mängd som inte är för kommersiellt bruk. Privat import av vegetabiliska restriktionsvaror handläggs av Livsmedelsverket.

Import av vegetabiliska livsmedel för privat bruk - Livsmedelsverket.se

Observera att vegetabilien också kan omfattas av restriktioner på grund av växtskyddsregler där Jordbruksverket är ansvarig kontrollmyndighet. Vegetabilien kan också omfattas av restriktioner på grund av CITES-regler (artskyddd). Jordbruksverket informerar om CITES-regler och utfärdar CITES import- och exporttillstånd.

Privatimport växtprodukter - Jordbruksverket

CITES-regler - Jordbruksverket

Import av alkohol för personligt bruk

Tullverket har information om import av alkohol för personligt bruk på sin webbplats.

Information om det finns också på Livsmedelsverkets webbplats för vegetabiliska livsmedel.

Kontroll av importerade alkoholhaltiga drycker

Senast uppdaterad 15 april 2026 Ansvarig grupp LMK_KLG